

C U V Î N T U L

tovarășului **PETRE BLAJOVICI**, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al Comitetului județean P.C.R. Bihor, președinte al Consiliului popular județean Bihor

*Stimate tovarășe profesor Ștefan Pascu,
Stimați oaspeți,
Dragi invitați,*

Pentru Comitetul județean de partid Bihor, manifestarea științifică care are loc între 4—6 noiembrie pe aceste minunate meleaguri ale României socialiste, găzduită de Muzeul Țării Crișurilor din Oradea, constituie un profund act de cultură, menit să aprofundeze cunoașterea științifică a trecutului nostru de luptă pentru libertate, independență și progres social, la care participăm cu toată căldura inimii.

Permiteți-mi ca în acest cadru să salut în numele Comitetului județean de partid Bihor, al Comitetului executiv al Consiliului popular județean, prezența distinșilor invitați care dau strălucire acestei manifestări și să adresez tuturor celor prezenți tradiționala noastră urare de „bun venit” în județul Bihor și succes deplin lucrărilor acestei manifestări.

Prestigiosul simpozion „*Noi descoperiri privind prefeudalismul și feudalismul timpuriu*”, organizat de Muzeul Țării Crișurilor în colaborare cu Facultatea de istorie-geografie de la Institutul Pedagogic din Oradea continuă seria manifestărilor științifice cu caracter muzeografic și istoric care au avut loc în ultimii ani la Oradea. Sint demne de anintit simpozioanele. „*Dacii — istoria și civilizația lor*”, „*Rolul muzeului contemporan în educarea socialistă a maselor*”, „*Un secol de activitate muzeală la Oradea*”. Aceste manifestări științifice continuă pe o treaptă nouă, superioară, vechile tradiții de istorie culturală bihoreană.

Oradea a fost, așa cum se știe îndeobște, un vechi centru al culturii umaniste din Transilvania, unde a învățat Nicolae Olahus, umanist român de talie europeană. Aici a existat unul din cele mai vechi observatoare astronomice din Europa centrală.

În secolul al XVIII-lea orașul de pe Crișul Repede devine centru politic și cultural important unde s-a redactat mărețul document „*Supplex Libellus Valachorum*”, unul din importantele programe de luptă pentru drepturile sociale și naționale ale românilor din Transilvania. Tot aici prin activitatea cărturarilor Școlii Ardelene se întemeiază acea „Academie de studii privitoare la trecutul românesc”, cum sugestiv o definea peste un secol și mai bine, Nicolae Iorga. Marele istoric și bărbat român a fost legat și el prin nenumărate fire de spiritualitatea Oradiei din perioada interbelică.

În orașul nostru a ținut nestinsă flacăra culturii românești aproape o jumătate de secol Iosif Vulcan, ctitorul neuitatei „*Familiei*”, unde a debutat geniul poeziei românești, Mihail Eminescu. În coloanele revistei „*Familia*” s-a publicat, pentru prima dată într-o revistă românească, portretul lui Karl Marx, consemnându-se activitatea lui politică în interesul proletariatului.

Semnificația manifestărilor prilejuite de acest simpozion își găsește o expresie grăitoare în cuvintele marelui revoluționar, gânditor și om politic, Nicolae Bălcescu: „Istoria este cea dintii carte a unei nații, întrînsa el își vede trecutul, prezentul și viitorul.”

Manifestarea de astăzi se desfășoară pe fundalul puternicului avânt al întregului nostru popor pentru realizarea și aplicarea în viață a hotărîrilor Congresului al X-lea și a Conferinței Naționale a partidului, înfăptuirea înainte de termen a planului cincinal. Alături de întregul nostru popor, oamenii muncii din Bihor — români, maghiari și de alte naționalități — muncesc cu pasiune sub conducerea organelor și organizațiilor de partid pentru realizarea acestei sarcini înainte de termen.

Ca urmare a muncii pline de abnegație și patriotism desfășurate de oamenii muncii de pe meleagurile bihorene, planul producției globale pe primele 10 luni a fost depășit cu 59 milioane lei, iar la producția marfă cu 74 de milioane lei. Peste 20 întreprinderi bihorene au realizat deja sarcinile de plan pe primii trei ani ai cincinalului iar în prima decadă a lunii noiembrie industria județeană va putea raporta conducerii partidului realizarea sarcinilor de plan pe primii trei ani ai cincinalului. Ca urmare a acestor rezultate, industria bihoreană va depăși prevederile actualului cincinal cu peste 1,5 miliarde lei.

Reliefîndu-se în această ambianță, de efervescentă creatoare în toate domeniile, actuala reuniune a arheologilor și istoricilor bihoreni, cu specialiști din întreaga țară, constituie, după părerea noastră, un cadru excelent de strîngere și întărire a forțelor cercetărilor pentru cunoașterea istoriei patriei din care o neruptă parte este istoria de trudă și de luptă a Bihorului nostru. Noi dorim ca istoria Bihorului, discutarea unor probleme majore care preocupă pe istorici și arheologi, să găsească rezolvări adecvate, pe măsura autorității lor științifice. Pentru că așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Toate aceste tradiții de luptă pentru elibe-

rarea națională și socială, sînt un bun al poporului, al partidului nostru comunist, continuatorul celor mai luminoase tradiții revoluționare, pe care le ridică pe o treaptă superioară, trăgînd din ele învălăminte, pentru activitatea prezentă și viitoare.“

Comunicările cuprinse în program își propun să contribuie la cunoașterea mai temeinică a trecutului acestui colț al patriei noastre, unde trăiesc și muncesc înfrățiți români, maghiari și de alte naționalități. În acest fel simpozionul va da un imbold elaborării și publicării de studii monografice și sinteze istorice care să facă cunoscute larg cele mai importante vestigii ale civilizației din Țara Crișurilor.

Excursia științifică, discuțiile ce se vor purta asupra monumentelor vizitate, vor constitui sugestii pentru restituirea acestor valori istorice țării și umanității, angajînd o strînsă colaborare a Direcției monumentelor istorice, Direcția așezămintelor culturale din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Comitetul de cultură și educație socialistă a județului Bihor, Institutului județean de proiectări cu Muzeul Țării Crișurilor.

Nădăjduim că lucrările simpozionului se vor desfășura în spiritul cel maitovărășesc și al deplinei onestități științifice, pentru împlinirea tuturor sarcinilor ce și le-a propus.

Urez succes deplin dezbaterilor, multă fericire și multă sănătate tuturor participanților.